

FLEX PICTURE EBOOK

**Skaitmeninė knyga
įtraukusis mokymasis**

Praktinis iliustracijų pritaikymo vadovas

Darbo modulis	WP4: Knygų adaptavimo priemonių ir darbo eigos įgyvendinimas
Išleidimo data	07/07/2025
Statusas	1.2 versija

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šį projektą (2022 - 1 - FR01 - KA220 - SCH - 000088072) iš dalies finansuoja Europos Komisijos programa "Erasmus+". Šis leidinys atspindi tik autorių požiūrį ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokią jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Turinys

Išvadas	3
Siūlomas skaitytojo profilis	3
Pavadinimo pasirinkimas	3
Bendros kultūros kūrimas	3
Iliustracijų prieinamumas	4
Sąvokų prieinamumas	4
Pagalvokite apie pavadinimo visumą: geležinkelis	5
Teksto suskirstymas	5
Iliustracijų orientacija	6
Iliustracijų analizė	7
Darbo prasmės paaiskymas	7
Padėti žmonėms suprasti	7
Siūlomi sprendimai	9
Kontūrų sustiprinimas Nedideli spalvų ir (arba) raštų skirtumai	9
Vaizdinės animacijos	9
Garsovaizdžiai ir garso efektai	10
Konkretus pavyzdys, kaip galima pritaikyti iliustracijas	10
1 lygis: išsami iliustracija	11
2 lygis: šešėlių slopinimas	12
3 lygis: perspektyvos mažinimas / "Galva prieš galvą"	13
4 lygis: aplinkos slopinimas	14
5 lygis: būtiniausi dalykai	15
Siunčiami dokumentai	16
Scenarijus	16
Prašymas dėl garso efektų	16
1 priedas: Projekto santrauka	17
2 priedas: Europos partneriai	18
Prancūzija	18
Austrija	18
Italija	18
Lietuva	18

Ivadas

Iliustracijų supaprastinimas atlieka svarbų edukacinį ir integracinį vaidmenį ugdant skaitymo įgūdžius. Vaikai, turintys regos, mokymosi ir pažinimo sutrikimų, ne tik integruojami į patirtį. Šis vadovas yra praktinė iliustruotų paveikslėlių pritaikymo formatu, kurį galima naudoti "Flex Picture Ebooks" (FPE), įžanga. Jis skirtas praktiškai papildyti "Iliustracijų pritaikymo mokiniams, turintiems rimtų regos sutrikimų ir mokymosi sunkumų, gaires" (nuoroda bus paskelbta, kai bus paskelbta internete). Būtinai susipažinkite su šiuo dokumentu, kad galėtumėte apžvelgti šią temą.

Šiai užduočiai atlikti siūlome naudoti mūsų ["Adobe Illustrator" įskiepi](#), nes jis specialiai sukurtas tokio tipo paveikslėliams kurti ir tiesiogiai eksportuoja juos tinkamu failo formatu, kad būtų galima naudoti su FPE.

Siūlomas skaitytojo profilis

Šis dokumentas skirtas specialistams, norintiems pritaikyti vaizdus savo FPE. Kiekvienas, turintis vizualiųjų menų patirties ir bent pagrindinių žinių apie skaitmeninio meno praktiką, gali išmokti naudotis šiuo metodu. Naudinga būti susipažinusiam su vektorinėmis piešimo priemonėmis, pavyzdžiui, "Adobe Illustrator".

Jei norite daugiau sužinoti apie programinę įrangą, reikalingą šiems paveikslėliams kurti, siūlome peržiūrėti [mūsų mokomąjį vaizdo įrašą apie "Illustrator Flex Picture book" papildinio "Illustrator Flex" naudojimą](#). Prancūziškus subtitrus galite gauti spustelėję subtitrų nustatymus ir pažymėję "Versti automatiškai".

Pavadinimo pasirinkimas

Šis pasirinkimas grindžiamas keliais tikslais:

Bendros kultūros kūrimas

Suteikdami prieigą prie kuo daugiau pavadinimų, padedame skatinti bendrą visų vaikų kultūrą. Pirmasis tikslas - pasirinkti **klasikinius kūrinius** ar autorius, kurie yra **klasikiniai, studijuojami daugumoje klasių**, arba kurie priklauso serijoms, dažnai **siūlomoms grupiniuose mokykliniuose abonementuose**.

Iliustracijų prieinamumas

Daugelyje vaikiškų knygų yra iliustracijų, kurios yra nesuprantamos regos negalią turintiems vaikams, nes jos yra per daug užimtos (daug elementų) arba nesuprantamos.

Ištrauka iš prancūzų vaikų knygos *Le loup est revenu !*
Geoffroy de Pennart, išleido l'école des loisirs

arba dėl to, kad jie yra per daug sudėtingi (trūksta kontrasto, skirtingų plokštumų ir

pan.)

Ištrauka iš Claude Ponti knygos vaikams *"Ma vallée"*, kurią išleido l'école des loisirs

Sąvokų prieinamumas

Kai kurios knygos gali atrodyti prieinamos (paprastos iliustracijos, juodi apvada aplink iliustracijas ir t. t.), tačiau to nebūtinai pakanka, kad knygoje pateiktos sąvokos taptų prieinamos. Pavyzdžiui, Dorothée de Monfreid knygoje *"C'est quoi?"* šunys tarpusavyje kalbasi kalbos burbulais, visai kaip komiksuose. Regintiems žmonėms kalbos burbulai yra komiksų atpažįstamų kodų dalis, kurią jie visiškai natūraliai išmoka iš žurnalų, kuriuose nuo mažens susipažįsta su mažais komiksų juostelėmis, sudarytomis iš 2 ar 4 skydelių. Vaikai su regos sutrikimais nebūtinai turi šiuos kodus, juolab kad tekstai kartais būna maži ir (arba) parašyti didžiosiomis raidėmis, todėl juos sunku perskaityti.

Kita šios knygos koncepcija - daugkartinis to paties daikto panaudojimas: kartais tai baseinas, kartais valtis, kartais namelis ant medžio.

Ištraukos iš Dorothée de Monfreid knygos vaikams "C'est Quoi?", kurią išleido l'école des loisirs

Rinkdamiesi pavadinimus, turite galvoti apie :

- socialinis šios adaptacijos poveikis (kuo daugiau knyga naudojama klasėje ar dovanojama, tuo didesnis poveikis bendros kultūros kūrimui).
- gebėjimas aiškiau perteikti tam tikro stiliaus iliustracijas ar istoriją.
- galimybę sąvokas padaryti prieinamesnes ne tik dėl pačių iliustracijų.

Apsvarstykite visą pavadinimą: Geležinkelis

Teksto suskirstymas

Prieš apžvelgdami iliustracijas, turime pažvelgti į visą knygą ir apibrėžti jos struktūrą.

EPUB3 priemonėje versijoje tekstas turi būti atskirtas nuo paveikslėlių. Pradiniame „Emilis nori šikšnosparnio“ kūrinyje tekstas buvo pateiktas virš iliustracijų, tačiau, išlaikant tokį išdėstymą, greitai paaiškėjo, kad tai riboja vaikų laisvę teksto atžvilgiu, nes, priklausomai nuo pasirinkto dydžio ir šrifto, tekstas kartais atsидurdavo virš paveikslėlio

Todėl pageidautina naudoti klasikinį išdėstymą: vienas puslapis teksto, vienas puslapis iliustracijų.

Daugumos pirmojo ir antrojo ciklo pavadinimų struktūra yra gana paprasta, todėl adaptuotoje versijoje nereikia daryti jokių realių pakeitimų.

Tačiau, jei tai sudėtingesni pavadinimai, gali tekti tekstą dar kartą suskaidyti, žinoma, paliekant žodį žodin, bet įterpiant atitinkamus paveikslėlius.

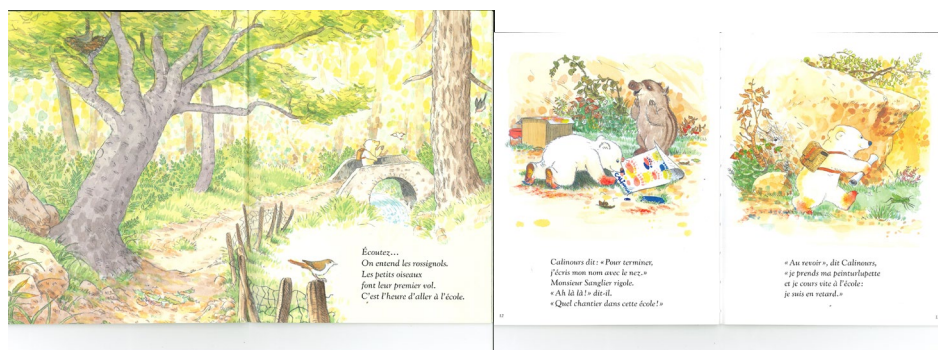
Pavyzdžiui, knygoje "*Ma vallée*" yra daug daugiau iliustracijų nei teksto.

Kai kuriuose puslapiuose yra net 6 ar 8 iliustracijos prie vieno teksto, kuriame keliais žodžiais pateikiama daug informacijos. Gerai būtų tekstą apkarpyti taip, kad jis tiesiogiai atitiktų iliustracijas, o ne siūlyti tekstą, po kuriuo būtų 6 ar 8 iliustracijos. Taip vaikams daug lengviau susieti tekste ir iliustracijose pateiktą informaciją.

Taigi turite nustatyti, kur kiekviename puslapyje baigiasi tekstas, atitinkamai išdėstyti iliustracijas ir, jei įmanoma, stengtis kaitalioti tekstą ir iliustracijas.

Iliustracijų orientacija

Daugeliui pavadinimų, kurie yra tik portreto arba peizažo formato, šis klausimas nekils, tačiau taip pat būtina pagalvoti apie iliustracijų orientaciją. Kai kurie leidiniai yra pakaitomis. Pavyzdžiui, žemiau Kalinoras eina į mokyklą: kairėje pusėje yra peizažinė iliustracija, o dešinėje - dvi portretinės iliustracijos. Reikia nuspręsti, koks metodas geriausias, atsižvelgiant į kiekvieno tipo iliustracijų skaičių ir į tai, ką svarbu išsaugoti. Kartais tai reiškia, kad reikia pertvarkyti.

Ištraukos iš prancūzų vaikų knygos *Calinours va à l'école*, autorius Alain Broutin, išleido l'école des loisirs

Ištrauka iš knygos *Calinours va à l'école* skaitmeninės adaptacijos, kurią parašė Alain Broutin, išleido Les doigts qui rêvent.

Iliustracijų analizė

Darbo prasmės paaiskėjimas

Labai svarbu užtikrinti, kad net ir pritaikius iliustraciją būtų išsaugota jos esmė.

Tai ir liks paskutiniame pritaikymo lygyje.

Pasistenkite kuo geriau nustatyti kiekvienos iliustracijos naudingumą: ką ji pasako apie kontekstą, veikėjus (emocijas, požiūrį, charakterį...) ar pačią situaciją.

Trumpai tariant, pabandykite nustatyti kiekvienos iliustracijos esmę, jos raison d'être.

Kas šioje iliustracijoje yra esminis dalykas

Padėti žmonėms suprasti

Išanalizuokite vaizdą ir nustatykite skaitymo problemas.

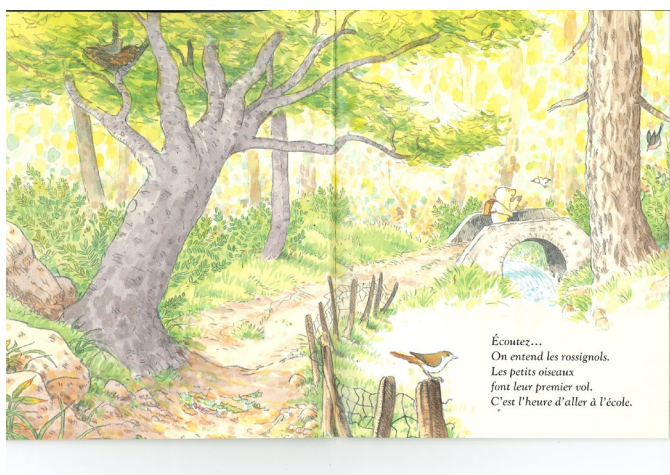
Kas gali pasirodyti sudėtinga?

Kas šioje iliustracijoje neįskaitoma?

(neišsamūs pavyzdžiai)

Vaizdas per daug užimtas,
per daug elementų ar detalių

Vaizdas be kontrastų: iliustracijos elementai
susilieja arba fonas (dekoras) ir veikėjai yra tos
pačios spalvos ir pan.

Vaizdas, rodantis emociją ar
simbolių išraiškos pokytis

Vaizdas, išreiškiantis judesį potėpiaus arba to paties elemento daugybą

Siūlomi sprendimai

Kontūro patobulinimas

Nedideli spalvų ir (arba) raštų pokyčiai

Kiekviename lygyje, net ir pirmajame (kuris yra kuo artimesnis originalui), kontūrai sustiprinami, kad būtų geriau atskirti elementai ir veikėjai.

Taip pat galima keisti spalvas, kad jos būtų kontrastingesnės, arba supaprastinti raštus.

Lygių skaičius

Priartinimo ir rodymo funkcijos

Siekiant sumažinti vaizdų apkrovą, skirtingais lygiais, pradedant antruoju, galima sumažinti elementų skaičių ir sutelkti dėmesį į svarbiausius dalykus.

Lygių skaičius ir jų kvalifikacija priklauso nuo pavadinimų. Jie gali būti keičiami atsižvelgiant į kiekvieno pritaikymo poreikius.

Siekama, kad kiekvienas vaikas sugebėtų iširti vaizdą bent su esminiais elementais ir daugiau ar mažiau detalių, priklausomai nuo lygio, kad galėtų įvertinti istoriją ir suprasti jos prasmę be kognityvinės perkrovos.

Vaizdinės animacijos

Kai originale išryškėja veido išraiška, iliustraciją galima animuoti, kad ši išraiška taptų ryškesnė.

[Emilis šypsosi]

Panašiai, jei pradinėje iliustracijoje nurodytas judesys (judesio linijos arba keli judesį iliustruojantys elementai), šį judesį galima paversti realiu naudojant vaizdinę animaciją.

[šikšnosparnis skrenda]

Vaizdinė animacija taip pat gali būti būdas sumažinti iliustracijų skaičių nekeičiant kūrinio: vietoj 3 iliustracijų originale gali pakakti vienos animacijos.

Garsovaizdžiai ir garso efektai

Prie vaizdinės animacijos arba jai papildyti taip pat galima pridėti garso efektų, kurie sustiprina ar paaiškina veiksmą. Pavyzdžiui, jei šikšnosparnis atgyja ir skrenda, geriausia pridėti jo sparnų garsą. Arba jei veikėjai bėga, pridėkite žingsnių garsą. Taip vaikas gauna garsinę informaciją, kuri sustiprina animacijos vaizdinę informaciją.

Taip pat galima pridėti foninių garsų, kad būtų lengviau sukurti kontekstą. Pavyzdžiui, norėdami parodyti, kad esate urve, pridėkite garso takelį su rezonansais ir švelniai krintančiais lašais, kuris padės vaikui pasinerti ir lengviau suprasti.

Todėl sunku nustatyti standartinę procedūrą, nes yra daug kintamųjų, priklausančių nuo pavadinimų, iliustracijų stiliaus, konteksto ir koncepcijos. Tačiau yra bendras požiūris.

Didžiausias skaitmeninio pritaikymo privalumas - neįtikėtina laisvė, nes "viskas įmanoma". Tačiau reikia stengtis naudoti tik tokią animaciją, kuri naudinga knygos supratimui, ir nepaversti knygos animaciniu filmuku. Tikslas - palengvinti supratimą, kad vaikai galėtų sklandžiau tyrinėti knygą ir kuo mažiau apkrauti pažintinius gebėjimus.

Konkretus pavyzdys, kaip galima pritaikyti iliustracijas

Norėdami paaiškinti savo požiūrį į vaizdo pritaikymą, kaip pavyzdį naudosime šį vaizdą:

Ištrauka iš R. Badelio ir V. Cuvellier knygos vaikams „Emilis nori šikšnosparnio“
, kurią išleido "Gallimard jeunesse". išleido Gallimard Jeunesse

Kaip matote, tai ranka piešto paveikslėlio nuskaitymas, kuriame yra smulkių detalių, pavyzdžiui, šešėlius vaizduojančio šratavimo. Linijos yra smulkios ir banguojančios. Kai kurios linijos, pavyzdžiui, vaizduojančios lempos pėdą, dėl stilistinių priežasčių yra nutrauktos. Vienas iš šikšnosparnio sparnų eina už jo galvos, suponuodamas formas, kurias gali būti sunku suvokti.

1 lygis: išsami iliustracija

Pirmajame lygyje reikia sukurti skaitmeninę piešinio versiją, atsekant vaizdą ir jį šiek tiek supaprastinant. Čia šešėliai vaizduojami kaip kietosios medžiagos (o ne juostos).

Linijos yra tiesios ir kruopščiai parinktos. Linijos, kurios anksčiau buvo suskaidytos į kelias linijas, dabar sudaro vieną liniją (palyginimui pažvelkite į stalą arba lempą).

Objektus leidžiama papildyti paprastomis tekstūromis, pavyzdžiui, taškais, vaizduojančiais žemės nelygumus, tačiau jų turi būti labai nedaug.

Taip pat galima pridėti paprastų fono elementų, kurie nieko neprideda prie istorijos, bet yra įdomi detalė, pavyzdžiui, laikraščiai po stalu.

Šiame etape taip pat reikia supaprastinti šratavimo ir linijų tekstūras iki vientisų spalvų (pažiūrėkite į geltonus veikėjų marškinėlius).

- Kiekviena figūra turi turėti šviesiai juodą kontūrą.
- Vaizdo sekimas
- Švarios linijos, retai pertraukiamos
- Leidžiamos paprastos fono tekstūros
- Šešėliai yra formos
- Aiškūs kontūrai

2 lygisšešėlių slopinimas

2 lygiu šešėliai visiškai pašalinami. Taip pat pašalinama vizualinė netvarka, pvz., tekstūros. Pašalinami

elementai, kurie nebūtinai padeda papasakoti istoriją (pvz., dienoraštis).

Leidžiama naudoti paprastus rekvizitus, sudarytus iš formų, pavyzdžiui, veikėjų dvispalvius plaukus arba orkaitės pirštines, jei jie nėra per daug detalūs ir gali būti pavaizduoti formomis.

- Pašalinti šešėlius
- Fono tekstūrų pašalinimas
- Pašalinkite nereikalingus objektus
- Leidžiama naudoti paprastas detales

3 lygisperspektyvos mažinimas / "Galva prieš galvą"

Šiuo metu iš vaizdo pašalinama perspektyva. Ten, kur anksčiau buvo išnykstantis taškas, dabar visos

figūros yra dvimatės ir plokščios. Visi kvadratinų objektų kampai dabar yra 90 laipsnių.

Palyginkite pavyzdyje pavaizduotą stalą su ankstesniu lygiunebematyti stalviršio ir vidinės kojų pusės.

Taip pat pašalinamos tokios detalės kaip batai, kurios padeda papasakoti apie aplinką, kurioje gyvena Emilis, bet neprisideda prie pagrindinės paveikslo istorijos. Formos tekstūros / ornamentai, skirti suteikti objektams gylio, pavyzdžiui, pagrindinio veikėjo plaukai, turintys spalvą ir kontūrus, arba šikšnosparnio sparnų viduje esanti tamsi forma, dabar yra pašalinti.

Tačiau vis dar išlieka paprasti fono elementai, kurie sukuria šviesią aplinką. Šiame pavyzdyje stalas ir lempa, rodantys, kad veiksmas vyksta kažkieno gyvenamajame kambaryje, paliekami.

- Perspektivos pašalinimas iš vaizdo
- Fone esančių objektų perkėlimas
- Pašalinkite formas / detales, kurios objektams suteikia gylio
- Tam tikros objektų viduje esančios linijos vis dar leidžiamos

4 lygis: aplinkos slopinimas

4 lygiu fonas visiškai pašalinamas. Taip pat pašalinamos linijos, kurios neišryškina bendros objektų formos (arba kontūrų). Pašalinamos nereikalingos detalės, pavyzdžiui, antakiai arba linijos, rodančios ausies vidų. Jei linija yra būtina objektui apibūdinti (pavyzdžiui, akis ar nosis, kurios būtinos, kad veidą būtų galima atpažinti kaip tokį), ją galima palikti.

Čia lieka svarbiausi istorijai elementai. Jei objektą galima pašalinti, o bendra vaizdo istorija išlieka nepakitusi, tuomet tą objektą reikėtų pašalinti.

- Aplinkos pašalinimas
- Saugomi tik svarbiausi elementai
- Pašalinti papildomą informaciją

5 lygis: būtiniausi dalykai

Šiame etape liko tik būtiniausias reikalavimas. Viskas, ką galima pavaizduoti siluetu, turi būti pavaizduota abstrakčia forma. Tam pačiam objektui priklausančių formų grupės turi būti apibendrintos viena forma (šikšnosparnio kūnas).

Kontrastas turi būti kuo didesnis: jei kontrastas tarp figūros ir jos kontūro nėra pakankamai didelis, kaip mūsų šikšnosparnio pavyzdyje, ji gali būti pavaizduota kaip viena didelė figūra. Čia šikšnosparnio galva taip pat buvo erdviškai atskirta nuo kūno, kad būtų lengviau ją atpažinti kaip du skirtingus daiktus.

Linijas ir ornamentus, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant formos, pavyzdžiui, veikėjo apykaklę ar nosį, taip pat reikėtų pašalinti, paliekant tik tai, kas būtina atvaizdui identifikuoti.

- Maksimaliai padidinkite kontrastą - jei reikia, pašalinkite kraštus
- Ištrinkite visus duomenis, kurie nereikalingi objektui identifikuoti
- Jei reikia, galite atskirti objektus

Siunčiami dokumentai

Scenarijus

Pateikiamas pagrindinis dokumentas iliustratoriui, iš kurio galima susidaryti norimo atvaizdavimo idėją.

- Iliustracijų numeravimas ir (arba) pavadinimų suteikimas yra labai svarbus mainams
- Nurodykite esminius iliustracijos elementus
- Nurodykite elementus, į kuriuos reikia nukreipti / priartinti vaizdą
- Nurodykite pageidaujamus įvykius
- Garso efektai

Prašymas dėl garso efektų

Nepriklausomai nuo to, ar tai atlieka patys, ar paslaugų teikėjas, garso efektų prašymas turi būti nurodytas:

- 1 mp3 failas vienam puslapiui + 1 mp3 failas vienam garsui ar aplinkai.
- Nurodykite, kiek ir kokio tipo balsų reikia skaitomai istorijai.
- Įveskite tekstą
- Apibūdinkite norimus garso efektus arba garso animaciją
- Nurodykite laiką sekundėmis

Geriausia, jei garso efektai būtų kuriami jau sukūrus vaizdinę animaciją, nes garsą lengviau suderinti su animacija nei animaciją su garsu. Be to, taip garso efektus kuriantys žmonės geriau įsivaizduoja norimą efektą.

1 priedas: Projekto santrauka

"Flex Picture Ebook" skaitmeninė įtraukiojo mokymosi knyga

Esama mokymo medžiaga dažnai neatitinka specifinių neįgalių vaikų poreikių. Be to, pritaikytos knygos dažnai yra brangios, todėl kyla problemų jas integruojant į įtraukiojo ugdymo aplinką.

Bendradarbiaujant su skaitmeninio prieinamumo ekspertais, mokytojais ir vaikų knygų leidėja, šiuo projektu siekiama sukurti iliustruotą skaitmeninę knygą, kuri būtų prieinama visiems vaikams, įskaitant neįgaliuosius. Be konfigūruojamo teksto, "Lanksčioji paveikslėlių knyga" apima pritaikytas iliustracijas su keliais supaprastinimo lygiais, interaktyvius elementus ir garsinį pasakojimą, tačiau išlieka prieinama. Trumpą demonstraciją, kaip nustatyti "*Simplify Isolate Animate Zoom*" iliustracijas, galima rasti projekto svetainėje.

Mūsų tikslas - didinti prieinamų skaitmeninių knygų, kurios sklandžiai įsilieja į įtraukią mokymosi aplinką, prieinamumą ir kokybę.

Pagrindiniai laukiami rezultatai :

- Skaitmeninė Flex Picture Ebook „Emilis nori šikšnosparnio“ (V Cuvellier, R. Badel) 5 kalbomis.
- informuoti mokytojus ir tėvus bei teikti jiems paramą, pateikiant klasėje išbandytus mokymo scenarijus.
- turinio kūrėjų mokymas, kaip skelbti "Flex Picture Ebooks", nemokamos programinės įrangos ir gairių teikimas.

2 priedas: Europos partneriai

Prancūzija

Les Doigts Qui Rêvent, Talant
Ludosens, Bègles
Jaunųjų aklių institutas (IJA), Tulūza

Austrija

Johannes Keplerio universitetas, Lincas

Italija

Fondazione Robert Hollman, Padova
AbilNova, Trento

Lietuva

Lietuvos Aklių ir silpnaregių ugdymo centras (LASUC), Vilnius

